

Sygn. akt I C 538/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 sierpnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Małgorzata Michalska-Księżyk

Protokolant: sekr. sądowy Wioletta Bartoń

po rozpoznaniu w dniu 2 sierpnia 2016 r. na rozprawie sprawy

z powództwa S. K.

przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. na rzecz powódki S. K. kwotę 11 550 zł (jedenaście tysięcy pięćset pięćdziesiąt złotych 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi od następujących kwot i terminów płatności:

- od kwoty 350 zł, od dnia 01.10.2011 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.11.2011 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.12.2011 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.01.2012 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.02.2012 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.03.2012 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.04.2012 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.05.2012 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.06.2012 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.07.2012 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.08.2012 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.09.2012 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.10.2012 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.11.2012 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.12.2012 do dnia zapłaty,

- od kwoty 350 zł, od dnia 01.01.2013 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.02.2013 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.03.2013 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.04.2013 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.05.2013 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.06.2013 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.07.2013 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.08.2013 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.09.2013 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.10.2013 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.11.2013 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.12.2013 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.01.2014 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.02.2014 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.03.2014 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.04.2014 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.05.2014 do dnia zapłaty,
- od kwoty 350 zł, od dnia 01.06.2014 do dnia zapłaty,

z zastrzeżeniem, iż wysokość odsetek od dnia 01.01.2016r. nie może przekraczać wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,

2. w pozostałym zakresie powództwo oddała.

3. zasądza od pozwanej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. na rzecz powódki S. K. kwotę 4178 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania , w tym kwotę 3600 zł kosztów zastępstwa procesowego,

4. postępowanie o zapłatę kwoty 4950 zł umarza.

Sygn. akt I C 538/16

UZASADNIENIE

Powódka S. K. w pozwie skierowanym przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. domagała się zasądzenia w łącznej wysokości kwoty 17.000 zł z odsetkami ustawowymi od kwot i terminów płatności, szczegółowo wskazanych w treści uzasadnienia żądania oraz zasądzenia kosztów procesu. W uzasadnieniu na poparcie swojego stanowiska, wskazała, iż wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu pozwana spółdzielnia zobowiązana została do złożenia oświadczenia o przyjęciu powódki w poczet członków oraz oświadczenia o zawarciu z powódką spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul. (...). Wyrok ten zastąpił oświadczenie woli strony pozwanej,

w związku z czym zawarta została umowa o ustanowienie prawa do tego lokalu. Jednakże w dniu 30.08.2011r. pozwana weszła w posiadanie przedmiotowego lokalu i odmawia jego wydania oraz blokuje powódce możliwość jego wykupienia. Z tego tytułu powódka domagała się początkowo odszkodowania w wysokości 17 000 zł za okres od 31 sierpnia 2011r. do maja 2014r., biorąc za podstawę miesięcznie uzyskiwane ceny rynkowe najmu podobnych lokali w kwocie 500 zł, natomiast na rozprawie w dniu 02.08.2016r. powódka ograniczyła żądanie pozwu do kwoty 350 zł miesięcznie, w miejsce dochodzonych kwot 500 zł.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa, kwestionując roszczenie co do zasady. Zdaniem spółdzielni pomimo wydania w tym względzie przez Sąd Okręgowy orzeczenia zobowiązującego spółdzielnię do złożenia określonej treści oświadczenia woli, do zawarcia umowy nie doszło, powódka nie wypełniła bowiem wszystkich wymaganych warunków, niezbędnych do zawarcia umowy lokatorskiego spółdzielczego prawa do lokalu, a mianowicie nie wpłaciła należnego wkładu. Pozwana podniosła nierozzerwalność związku pomiędzy uzupełnieniem wkładu mieszkaniowego a uzyskaniem prawa do lokalu. W tym zakresie pozwana powołała się na stanowisko Sądu Apelacyjnego w Białymstoku wyrażone w orzeczeniu z dnia 06.02.2014r. w sprawie I C 745/13. Jednocześnie strona pozwana ostatecznie nie zakwestionowała wysokości stawki czynszu najmu przyjętej przez powódkę na kwotę 350 zł miesięcznie, jako postawę wyliczonego odszkodowania, podważając jednocześnie samą zasadę roszczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. G.- matce powódki przysługiwało spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul. (...). W dniu 4 marca 2009 r. B. G.zmarła., a spadek po niej na podstawie ustawy nabyli powódka jako jej córka i H. G.jako jej mąż. Po zmarłym H. G.spadek nabyła jego córka D. K.. Przedmiotem dalszego postępowania działowego po zmarłej jest wkład mieszkaniowy związany ze spółdzielczym lokatorskim prawem do lokalu. Postępowanie w tym zakresie toczy się pod sygnaturą akt I Ns 687/10

- dowód akta postępowania tutejszego sądu I Ns 687/10 (fakty bezsporne)

Dnia 18.02.2009r. S. K. złożyła deklarację przystąpienia do (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. i wolę ustanowienia na jej rzecz spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego i jego późniejszego przekształcenia. Spółdzielnia nie wyraziła zgody na przyjęcie jej w poczet członków i zawarcia umowy. Prawomocnym wyrokiem z dnia 2 marca 2010r. wydanym w sprawie I C 215/09 Sąd Okręgowy w Opolu zobowiązał (...) Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w K. do przyjęcia S. K. w poczet członków oraz zobowiązał do złożenia oświadczenia o zawarciu z powódką umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul. (...).

- dowód akta sprawy I C 215/09, odpis prawomocnego wyroku z dnia 02.03.2010r. wraz z uzasadnieniem k.6 -8, odpis wyroku Sadu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 01.06.2016r. w sprawie I ACa 513/10 k. 9 , deklaracja przystąpienia do spółdzielni k. 42, pismo powódki z dnia 09.02.2009r. k. 156 oraz w aktach I C 215/09 k. 55 i k. 58, pisma powódki z dnia 21.09.2009r. z dnia 21.04.2009r., z dnia 15.01.2009r. z dnia 23.02.2009r. – w aktach sprawy I C 215/09, zeznania członka zarządu W. B. k. 65-66, 92, 173-174, zeznania powódki S. K. k. 173

Powódka w dniu 13.07.2010r. została przyjęta w poczet członków Spółdzielni, uiściła wpisowe oraz opłaciła udział członkowski, nie wniosła jednak wkładu mieszkaniowego.

- dowód: zeznania świadka R. B.k. 64,65, wyjaśnienia członka zarządu W. B.k. 65, 66, 92, wzory umów o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego k. 71-74, pismo (...)z dnia 02.09.2010r. k. 15, pismo (...) z dnia 22.07.2010r. k. 37, z dnia 17.12.2010r. k. 41, statut spółdzielni k. 80

Od 31 sierpnia 2011r. pozwana jest wyłącznym dysponentem przedmiotowego lokalu, odmawia jego wydania powódce S. K., a zawarcie umowy spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu uzależnia od dokonania przez powódkę wpłaty wkładu mieszkaniowego bądź przedłożenia dokumentu, z którego będzie wynikało przyznanie w całości na rzecz

powódki zgromadzonego wkładu. Wobec odmowy zawarcia umowy i przekazania powódce lokalu zażądała ona od spółdzielni odszkodowania, które w żadnej mierze nie zostało przez pozwaną uznane.

- dowód: potwierdzenie dokonania czynności z dnia 05.02.2013r. k. 26, pismo (...) z dnia 14.05.2014 r. k. 10, z dnia 23.10.2012r. k.12, z dnia 10.11.2011r. k. 13, z dnia 18.03.2010r. k. 14, z dnia 14.09.2009 r. k. 16, z dnia 12.05.2009r. k. 17, z dnia 28.10.2008r. k. 18, z dnia 20.05.2013r. k. 22, z dnia 09.08.2010r. k. 39, z dnia 13.12.2013r. k. 44, z dnia 19.01.2012r. k. 45, z dnia 26.01.2015r. k. 61, z dnia 02.09.2010r. k. 152, wezwanie powódki z dnia 05.12.2012r. k. 11, z dnia 09.01.2012r. k. 19, z dnia 15.10.2012r. k. 20, z dnia 11.10.2011r. k. 21, z dnia 15.12.2012r. k. 23, z dnia 15.07.2010r. k. 40, notatka służbowa z dnia 01.09.2011r. k. 69, pismo D. K.k. 70

Sąd zważył co następuje:

Sąd Okręgowy w Opolu uchylając wyrok i przekazując sprawę do ponownego rozpoznania, wskazał na konieczność analizy wyroku Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie I C 215/09 w powiązaniu z wyrokiem Sadu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 01.06.2010r. w sprawie I ACa 513/10, i ustalenie skutków tych orzeczeń. Sąd rozpoznając ponownie sprawę stanął na stanowisku, iż wyrok ten, który prawomocnie w pkt 1 zobowiązał pozwaną Spółdzielnię do przyjęcia powódki w poczet członków oraz zobowiązał do złożenia oświadczenia o zawarciu z powódką umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul. (...), stanowi w zakresie pkt 2 tego wyroku oświadczenie woli obydwu stron i stanowi o zawarciu przedmiotowej umowy. Za takim stanowiskiem przemawiają następujące argumenty:

Powód domagając się wydania orzeczenia, które ma zastąpić oświadczenie woli obu stron, a więc oświadczenie woli strony pozwanej jak i własne wyraża przez to wolę złożenia takiego oświadczenia koniecznego do wywołania dochodzonego skutku prawnego. Orzeczenie zatem uwzględniające powództwo o zawarcie umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego zastępuje nie jedno a dwa oświadczenia woli. Zawiera ono w istocie stwierdzenie obowiązku obu stron do złożenia oznaczonych oświadczeń woli, których treść została orzeczeniem sądownym ustalona.

Zastąpienie orzeczeniem sądownym oświadczenia jednej strony pozostawiłoby uprawnionego z dalszym roszczeniem o dokonanie określonego zachowania, np. wydanie rzeczy. Wiązałoby się to z koniecznością prowadzenia kolejnego procesu. Zasadne wydaje się więc rozciągnięcie skuteczności prawomocnego orzeczenia zobowiązującego do złożenia oświadczenia woli także na czynności, które są prostą konsekwencją takiego oświadczenia (por. P. Bielski, Regulacja pojęcia przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym a projekt prawa spółek handlowych, PPH 1999, nr 6, s. 29 i n.). Należy zatem treść art. 64 kc interpretować funkcjonalnie. Ustawodawcy chodziło o zastąpienie oświadczenia woli dłużnika w sytuacji, w której uchyla się on od istniejącego na określonej podstawie obowiązku dokonania czynności prawnej. W każdym razie sąd powinien wówczas wydać orzeczenie zobowiązujące pozwanego lub nakazujące pozwanemu określone zachowanie, którego skutkiem będzie zaistnienie takiego stanu faktycznego i prawnego, jaki wynika z treści żądania powoda. W zachowaniu tym mieści się zarówno złożenie oświadczenia (np. o przeniesieniu własności), jak i inne zdarzenia konieczne do uskutecznienia żądania objętego powództwem (np. przeniesienie posiadania, wydanie rzeczy). Jeżeli zadośćuczynienie żądaniu powoda wymaga nie tylko złożenia oświadczenia woli, zastępcza funkcja orzeczenia rozciąga się także na owe dodatkowe zachowania (lub szerzej: zdarzenia). Powód może zatem korzystać z uprawnień, jakie przysługiwałyby mu, gdyby pozwany zachował się zgodnie z treścią orzeczenia.

Jeśli roszczenie to jest uzasadnione, sąd zobowiązuje wówczas pozwanego, by zachował się zgodnie z żądaniem, a więc by w konsekwencji powstał stan prawny zgodny z uprawnieniem powoda. Tym samym interes procesowy nie może polegać na stwierdzeniu obowiązku złożenia oświadczenia, lecz na wydaniu wyroku zobowiązującego pozwanego do określonego zachowania, którego skutkiem będzie zmiana stanu prawnego (przeniesienie prawa, zwolnienie z obowiązku). Składnikiem zaś tego zachowania jest złożenie określonego oświadczenia woli. Tak rozumiany skutek art. 64 odnosi się nie tylko do samych oświadczeń woli, ale także do wszystkich czynności faktycznych i prawnych będących konsekwencją tych oświadczeń lub stanowiących z nimi pewną normatywną całość, która służy wykonaniu obowiązku. Jedynie więc w sytuacji, gdy orzeczenie sądowe różni się od żądania powoda zawartego w powództwie,

do decyzji powoda należy pozostawić to, czy zechce z wyroku skorzystać. Wyrazem tego będzie złożenie przez niego własnego oświadczenia woli odpowiadającego oświadczeniu, do złożenia którego zobowiązany jest pozwany. Może to bowiem oznaczać konieczność modyfikacji treści własnego oświadczenia (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 11 czerwca 2013 r., I ACa 301/13, LEX nr 1339410). Inaczej przedstawia się sytuacja, gdy orzeczenie sądu zastępujące oświadczenie zgodne, jest z treścią żądania powoda, wtedy zastępuje ono oświadczenia obydwu stron..

Gdyby przyjąć inną argumentację, to tak jakby w sytuacji żądania przez powoda zawarcia umowy i zobowiązania strony przeciwnej do uczynienia zadość temu żądaniu, wymagać by powód ponownie złożył oświadczenie woli tożsame z treścią żądania, z którym wystąpił. Samo żądanie zawarcia określonej umowy stanowi przejaw woli podmiotu z nim występującym. Orzeczenie zobowiązujące do złożenia oświadczenia woli zastępuje oświadczenie pozwanego. Powstaje więc problem, czy powód musi składać swoje własne oświadczenie i w jakiej formie. W tej kwestii, począwszy od uchwały SN z dnia 7 stycznia 1967 r., III CZP 32/66, OSN 1968, nr 12, poz. 199, w orzecznictwie i doktrynie panuje zgodny pogląd. Wyrok różnicuje dwie sytuacje. Pierwsza zachodzi wówczas, gdy sąd uwzględnia żądanie zawarcia umowy przyrzeczonej w umowie przedwstępnej oraz uwzględnia powództwo o zawarcie umowy całkowicie zgodnie z żądaniem powoda. Wówczas składanie oświadczenia przez powoda jest zbędne, gdyż treść zawartej umowy wynika wprost z sentencji orzeczenia, a powód wolę swą wyraża w żądaniu pozwu.

Takie stanowisko zawarte zostało w uchwale składu 7 sędziów, stanowiącej zasadę prawną z dnia 07.01.1967 r. III CZP 32/66, gdzie sąd przyjął, iż konieczność złożenia odpowiedniego oświadczenia woli przez drugą stronę z zachowaniem wymaganej formy, nie dotyczy zawarcia umowy przyrzeczonej oraz wypadków, gdy sąd uwzględnia powództwo o stwierdzenie obowiązku zawarcia umowy całkowicie zgodnie z żądaniem powoda, w takich wypadkach orzeczenie sądu stwierdza zawarcie umowy i zastępuje tę umowę. Jedynie w razie uwzględnienia powództwa w całości, zgodnie z żądaniem powoda, orzeczenie stwierdza obowiązek złożenia oświadczeń woli w stosunku do obydwu stron, to oznacza ze skutkiem równoznacznym z zawarciem umowy. Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19.10.2002r. II CKN 930/00 oraz w wyroku z dnia 12.09.2014 I CSK 635/13.

Mając na uwadze poczynione rozważania, należy wskazać, iż w rozpoznawanym przypadku obowiązek ustanowienia spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego został stwierdzony wyrokiem Sądu Okręgowego całkowicie zgodnie z żądaniem powódki. Orzeczenie to zatem zastąpiło umowę pomiędzy stronami i doprowadziło do powstania tego prawa. Nieracjonalne w tej sytuacji byłoby wymaganie od powódki, która przejawiała swoją wolę zawarcia spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego występując z uprzednim powództwem, składania dodatkowego oświadczenia woli tej samej treści.

Również Sąd drugiej instancji w orzeczeniu z dnia 15.02.2016r. uchylającym wyrok do ponownego rozpoznania, którego interpretacją prawną wyrażoną w uzasadnieniu orzeczenia, Sąd jest związany przy ponownym rozpoznaniu sprawy, wskazał, iż tylko w tym przypadku gdy orzeczenie sądu z dnia 2 marca 2010r. w sprawie I C 215/09, będzie potraktowane jako oświadczenie woli obydwu stron, mamy do czynienia z zawarciem umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w K. przy ul. (...), a stawianie dodatkowych warunków w postaci żądania wniesienia wkładu mieszkaniowego jest niezasadne. Sąd przy tym nie wykluczył możliwości odrębnego dochodzenia od powódki wkładu mieszkaniowego. W przypadku zaś przyjęcia koncepcji orzeczenia sądu wydanego w trybie art. 64 kc, jako oświadczenia woli wyłącznie jednej strony, Sąd uznał niezasadność żądań powódki, wobec niedopełnienia formalności przez powódkę w postaci wniesienia wymaganego wkładu mieszkaniowego. Przy przyjęciu drugiej z prezentowanych koncepcji, za którą Sąd się opowiada, – orzeczenia zastępującego oświadczenia woli obydwu stron, należy uznać zasadność żądania powódki, a za materialnoprawną podstawę dochodzonego roszczenia należy przyjąć art 15 ust 2 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Zgodnie z jego treścią w przypadku wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego na podstawie art. 11 (z chwilą ustania członkostwa lub w innych wypadkach wskazanych w ustawie – śmierci uprawnionego, którego członkostwo ustaje) lub niedokonana czynności o których mowa w art. 14, roszczenia o przyjęcie do spółdzielni i zawarcie umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego przysługują małżonkowi,

dzieciom i innym osobom bliskim. Powódka ma zatem własne roszczenie wskutek śmierci członka spółdzielni, jej matki B. G. i zasadnie może je opierać o treść art. 15 ust 2 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Kwestią istotną nie jest czy strony po wydanym wyroku złożyły oświadczenia woli określonej treści, bo złożenie takich oświadczeń było zbędne w sytuacji, gdy wyrok sądu zastąpił oświadczenia woli obydwu stron. I nie można zgodzić się ze stanowiskiem pozwanego że jest to tylko oświadczenie woli pozwanego a powódka takiego oświadczenia nie złożyła i nie doszło do formalnego podpisania umowy o ustanowienie spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego. Podpisanie takiej umowy było zbędne w świetle rozważań poczynionych wyżej. Zbędne było również dowodzenie przez powódkę, że złożyła ona oświadczenie określonej treści przed skierowaniem roszczenia o zawarcie umowy na drogę postępowania sądowego.

Przesądając zatem o zasadności dochodzonego roszczenia i uznania, iż wskutek nie dopuszczenia powódki przez pozwaną spółdzielnię do przedmiotowego lokalu, poniosła ona szkodę, Sąd uwzględnił powództwo. Co do wysokości zasądzanego roszczenia, powódka na rozprawie w dniu 02.08.2016r. ograniczyła żądanie pozwu do kwoty 350 zł miesięcznie, w miejsce dochodzonych kwot 500 zł, za okres wskazany w treści pozwu. Jednocześnie strona pozwana na rozprawie dnia 02.08.2016r. nie sprzeciwiła się ograniczeniu żądania pozwu i nie zakwestionowała samej wysokości stawki czynszu najmu przyjętej przez powódkę na kwotę 350 zł miesięcznie, jako postawę wyliczonego odszkodowania i utraconych przez powódkę korzyści odnoszącej się do wysokości rynkowych czynszu najmu lokalu

W tym zakresie zasądzona została kwota 11. 550 zł jako suma elementów składowych stawek czynszu w wysokości 350 zł miesięcznie za 33 miesiące (33 x 350 zł) – pkt 1 wyroku z odsetkami od poszczególnych terminów płatności. Co do kwoty ograniczonego roszczenia, tj 4950 zł postępowanie w sprawie zostało umorzone (150x33), co uzasadnione jest treścią art. 355 kpc – pkt 4 wyroku. W pozostałym zakresie, tj różnicy pomiędzy wartością dochodzonego wstępnie roszczenia w wysokości 17.000 zł, kwotą zasądzoną a kwotą do której umorzono postępowanie, tj. kwoty 500 zł (co wynika raczej z błędu rachunkowego powódki formułującej roszczenie, bowiem suma jednostkowych kwot 500 zł z pozwu nie daje kwoty 17 000 zł, co jest konsekwencją przyjęcia błędnej liczby pozycji w ilości 34 zamiast 33 – brak liczby porządkowej numer 4 w zestawieniu odsetkowym), powództwo zostało oddalone – pkt 2 wyroku. Orzeczenie o kosztach wynika z zasady odpowiedzialności strony za wynik postępowania, art. 98 kpc., na którą składają się koszty zastępstwa procesowego i opłata sądowa od uwzględnionej części powództwa.